

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет стоматологічний, міжнародний

Кафедра офтальмології

**Силабус навчальної дисципліни
“ОФТАЛЬМОЛОГІЯ”**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 30 годин, 1 кредит. Семестри: VII-VIII. 4 рік навчання,
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра офтальмології. м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4 (Центр мікрохірургії ока Багатопрофільного медичного центру ОНМедУ, 1-2 поверхи, аудиторія, учбові класи); м. Одеса, Французький бульвар 49/51, лабораторний корпус, 2 поверх, аудиторія, учбовий клас).
Викладач (-і)	Зав. кафедри, д.мед.н., проф. Венгер Людмила Віленівна Д.мед.н., проф. Коновалова Наталія Валеріївна Доцент, к.мед.н. Єпішева Світлана Миколаївна Доцент, к.мед.н. Іваницька Олена В'ячеславівна Асистент Терещенко Анастасія Анатоліївна Асистент Ковтун Олексій Валерійович Асистент Дьячкова Зінаїда Едуардівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Венгер Людмила Віленівна, завідувач кафедри (048) 723-42-98 Єпішева Світлана Миколаївна, завуч кафедри 093-849-49-18 E-mail: eyeklinik@onmedu.edu.ua ; eyeklinik@i.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber, Telegram або WhatsApp (через створені у цих месенджерах чати для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни «Офтальмологія» - методи дослідження органа зору та його придатків, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених офтальмологічних захворювань, загальні питання запальних захворювань органа зору.

Пререквізити: для вивчення дисципліни здобувачі потребують базових знань з медичної і біологічної фізики; з анатомії людини; з мікробіології, вірусології та імунології; з фізіології; з внутрішніх хвороб; з хірургії; з патофізіології - інтерпретувати причини, механізми розвитку та прояви типових патологічних процесів; з неврології - визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи; з оториноларингології - ставити попередній діагноз найбільш поширених ЛОР-захворювань і пошкоджень.

Постреквізити: опанування навчального матеріалу дисципліни «Офтальмологія» дозволяє сформувати здатність застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння з офтальмології для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

Мета дисципліни: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі офтальмології та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін

Завдання дисципліни:

1. Формування систематизованих знань з організації офтальмологічної допомоги.
2. Формування систематизованих знань з огляду офтальмологічного хворого, методів діагностики, лікування та профілактики найбільш розповсюджених офтальмологічних захворювань.
3. Опанування вмінням визначати тактику невідкладної офтальмологічної допомоги, діагностувати травматичні ушкодження органа зору та його придатків та надавати при них першу медичну допомогу.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

– знати:

- методику та особливості обстеження хворого з офтальмопатологією;
- клініку, діагностику та лікування гнійно-запальних захворювань придатків органа зору, кон'юнктиви та рогівки;
- діагностику запальних захворювань судинної оболонки ока, клінічні прояви, диференційну діагностику, особливості лікування;
- тактику при виявленні глаукоми, клінічні прояви різних стадій, їх діагностику, заходи проведення консервативного та хірургічного лікування.

– вміти:

- • проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження офтальмологічного хворого;
- • діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси органа зору та його придатків;
- • вибирати відповідну консервативну тактику для різних стадій розвитку запалень органа зору та його придатків;
- • надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях органа зору та його придатків.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій (4 год.), практичних (14 год.), організації

самостійної роботи здобувача (12 год.).

Методи навчання: *словесні:* лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення клінічних ситуацій; *наочні:* ілюстрації (у т. ч. мультимедійні презентації), демонстрації, метод безпосереднього спостереження; *практичні:* розв'язання клінічних завдань; виконання індивідуальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни «Офтальмологія».

Тема 1. Рефракція та акомодация ока.

Опрацювання алгоритму дослідження органа зору, опитування, обстеження та медичного ведення хворого на аметропію.

Тема 2. Захворювання повік, слізних органів, кон'юнктиви.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого на патологію придаткового апарату ока, кон'юнктивит.

Тема 3. Захворювання рогівки. Діагностика, лікування.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого з патологією рогівки.

Тема 4. Захворювання судинної оболонки. Діагностика, лікування.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого з патологією судинної оболонки ока.

Тема 5. Патологія кришталика.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого з катарактою.

Тема 6. Глаукома. Методи дослідження внутрішньоочного тиску.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого на глаукому.

Тема 7. Раптове зниження зору. Захворювання сітківки та зорового нерву.

Опрацювання алгоритму обстеження та медичного ведення хворого з патологією сітківки або зорового нерву.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Офтальмологія: підручник / В.М. Сакович, В.М. Сердюк, Д.Г. Жабоедов, Р.Л. Скрипник та ін.; за ред. Д.Г. Жабоедова, В.М. Сердюка, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 128 с. + 16 с. вкл.
2. Практичні навички з офтальмології для здобувачів вищої освіти медичного та стоматологічного факультетів : навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, А. А. Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. – 44 с. ISBN 978-617-7790-28-9 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/11748>
3. Клінічні задачі та тести з офтальмології для здобувачів вищої освіти медичного та стоматологічного факультетів: навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, А. А. Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. – 74 с. ISBN 978-617-7790-26-5 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/11749>
4. Офтальмологія: Курація та написання історії хвороби пацієнта з офтальмологічною патологією для здобувачів вищої освіти медичних факультетів : навч.-метод. розробка / Л. В. Венгер, С. М. Єпішева, О. В. Іваницька, А. А. Терещенко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2023. 40 с. - ISBN 978-617-7790-24-1 див. URI: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12841>
5. Офтальмологія: підручник / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін., за ред. Д.Г. Жабоедова, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 296 с. + 28 с. кольор. вкл.
6. Офтальмологія : практикум / Г. Д. Жабоедов, В. В. Кіреєв; за ред. чл.-кор. НАМН України,

проф. Г. Д. Жабоедова, - К. :ВСВ „Медицина”, 2013. - 280 с.

Додаткова:

1. Офтальмологія : підручник / Г. Д. Жабоедов, Р. Л. Скрипник, Т. В. Баран та ін.; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, д-ра мед. наук, проф. Р. Л. Скрипник. – К. :ВСВ „Медицина”, 2011. – 424 с.
2. Офтальмологічна допомога в Україні за роки незалежності / Моїсеєнко Р.О., Голубчиков М.В., Михальчук В.М., Риков С.О. та інші (всього 35 осіб) // Аналітично-статистичний довідник - Кропивницький: «Поліум», 2019. – 328 с.
3. Г. Ю. Венгер, А. М. Солдатова, Л. В. Венгер. Офтальмологія. Курс лекцій. – Одеса: Одеський медуніверситет, 2010.- 180 с.
4. Будова зорової системи людини: навчальний посібник / В. В. Віт. 3-е видання. - Одеса: Астропринт, 2018. - 664 с. : іл.
5. “Патологія ока, його придатків та орбіти” Том 1, 2. : монографія / В.В. Віт. – Одеса: Астропринт, 2019. -1866 с.
6. И.Л. Ферфильфайн Лекарственные средства в офтальмологии. Побочные действия на глаза лекарств общемедицинской практики.: справочник / И.Л. Ферфильфайн, С.А. Рыков. . – К.: ООО „Макрос”, 2008. – 280 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронний сайт бібліотеки ОНМедУ <https://info.odmu.edu.ua/chair/ophthalmology/>
2. Інституціональний Репозиторій Одеського національного медичного університету <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
3. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США; https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/dir_category/general/
6. Освітній портал НМУ імені О. О. Богомольця <http://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/biblioteky/>
7. Онлайн платформа доказових клінічних протоколів МОЗ України <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>

ОЦІНЮВАННЯ

Під час занять використовуються різні *форми і методи поточного контролю* з дисципліни: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності. Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється на практичному занятті за традиційною 4-бальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач систематично працює, показує під час занять різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоює зміст основної та додаткової літератури, усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності - високий (<i>творчий</i>)
Добре «4»	Здобувач виявляє повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно

	виконує передбачені програмою завдання, засвоює основну літературу, що рекомендована програмою, показує достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності - достатній (<i>конструктивно-варіативний</i>)
Задовільно «3»	Здобувач виявляє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допускає окремі помилки у відповідях, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності — середній (<i>репродуктивний</i>)
Незадовільно «2»	Здобувач не виявляє достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності — низький (<i>рецептивно-продуктивний</i>).

Формою підсумкового контролю є залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачена.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перекладання

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій

роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання (контрольної роботи, диференційованого заліку);
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, диференційованого заліку);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

Політика щодо відвідування та запізень

Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізненні більше ніж на 15 хвилин заняття вважається пропущеним і потребує відпрацювання у загальному порядку.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в ОНМедУ, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів ОНМедУ.